

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 14. Sierpnia V. S. ROKU 1809.

PARYŻ d. 27 lipca. Przybył tu Mar: Bernedotte X. Pontecorvo, iak mówią, dla polepszenia zdrowia nadwreżonego. Wiadomości o warunkach przedugodnych nie są pewne: azatym o nich wątpić należy. Zapewniają że Austria obowiązała się ustąpić kraie nad brzegiem morza adryatyckiego leżące Saltzburg i Gallicyą. To niezawodną jest rzeczą iż nikt z pewnością twierdzić nie może o warunkach pokoju następnego. Głosili że Cesarz miał się widzieć z Imperatorem naszym na wyspie Napoleonowej (Loban) lecz o tym żadnego wyjaśnienia niemamy.

Imperator oglądał d. 16 lipca pole bitwy d. 6 stoczoney. Przejeżdżał wsie Eslingen, Breytenlee, Wagran, Aspern, Aderklae i Gerasdorf. Zboleścią patrzył na ich smutne położenie. Domy zruynowane zostały w dzień strasznego boju przez obie strony walczące. Zaręczają że wydane zostały rozkazy do obywatelów niższej Austrii, ażeby przedsięwzięli środki dla poratowania tych nieszczęśliwych mieszkańców—Obywatele tłumami zbierają się na oglądanie obrótów i popisów, które Napoleon na paradach odbywa. Anglicy nigdzie dotąd nieśmieli wysiąść na brzegi. Pod Cuxhawn krótko bardzo zabawili; zdawało się że tam nieprzyszli tylko dla powzięcia wiadomości o zwycięztwie Napoleona d. 6, i zawiezienia iey do Anglii. Gdyby dłużej zaczęli, Duńczykowie mieliby szczęśliwą porę powetowania obelgi sobie wyrządzoney: już oni Elbę przeszli udając się na brzegi. Eskadra krążąca pod Cuxhawn składa się z jednej fregaty od dział 36 Kuttera od dział 18, 3 brygow od dział 10 i 1 Peniche od dział 6.

W Hiszpanii w mieście Segowii osobliwszy zdarzył się przypadek. D. 3 lipca w czasie wielkiego nabożeństwa w kościele katedralnym w przytomności Gubernatora G. Tilly piorun uderzył w ołtarz i rozerwał wiele naczyń na nim będących. Lud strwożony uciekać zaczął z kościoła; i tak gwałtownie ruszył że wyparł muzykę wojskową i straż honorową. Drugi piorun zerwał kaplicę i w wielu miejscach podłogę porysował. Po skończonej mszy, ledwie załoga oddaliła się z kościoła, trzecikroć piorun uderzył w kopułę, poszczepał ją i wielkie glazy porzucił na miejsce właśnie, na którym pierwey siedział Gubernator ze sztabem. Wszystkie 3 eksplozie w 10 minutach nastąpiły. Szkoda liczy się na 2 miliony realow. Jeden człowiek tylko był raniony—Ta okoliczność przypomina dobroczynną prozezorność Napoleona, kiedy teraz szczegulniey każąc czuwać Konsule nad zachowaniem monumentów rzymskich, polecił one uzbroić przeciwko piorunom. Kom-

missia wyznaczona do szczegulnieyszey opieki nad pomnikami rozkazała postawić konduktor nad kopułą S. Piotra na Watykanie, ażeby ją na zawsze uwolnić od takich przypadków. Dziwna rzecz iż środek tak pewny, tak mało kosztujący, iakim jest konduktor, mało używany i nadto rzadko znaiomy w wielu krajach—Oyciec S. do Francyi przybywa: w drodze zachowuje ściśle incognito: zapewne mieszkać będzie w Avenionie, gdzie nieraz Papież stolicę swoją zakładali—Imperatorowa spodziewana tu na dzień 15 z wód, do których wyjechała dla polepszenia zdrowia swojego.

PRAGA czeska d. 2 sierpnia. „Aż do końca czerwca dwa woyska austriackie i francuzkie, uważały nawzajem siebie nic nieprzebiegając ważnego. Tym czasem nieprzyjaciel wyspę Loban w fortecę przemienił, wyspę tę czterma mostami, zma na palach, iednym na batrach, iednym na płytach z brzegiem prawym związał, na wyspie ogromny profil szanów wysypał, i wszystkie ciężką artyleryą, 18sto i 24 funtowemi działami, 3ostu i 6ociu funtowemi moździerzami, bogato uposażył. D. 4 lipca Vice-król włoski przyciągnął w okolice Wiednia z całą armią, zostawiwszy małe oddziały w niższej Austrii i Węgrzech. Napoleon nadto ściągnął wszystkie siły, które tylko mógł ruszyć, przyszli Sasi, Wirtembercykowie, Bawarczykowie i Portugalczykowie. D. 4 wieczorem ogromne to woysko zaczęło przechodzić na Loban, i pod zasłoną ciężkiej artyleryi, która ciaskała bomby, granaty, i inne straszne ognie na nasze straże, rzuciło mosty na ostatniej gałęzi Dunaiu, z wyspy na brzeg lewy. Zapalił nieprzyjaciel miasto Enzersdorf, i na wielu miejscach na lewym brzegu stanął.

Nasze straże osadzały Aspern Esling i szanice, w pół cyrkuł na zasłonę tych stanowisk wyspane. Ogień obustronny trwał bez przerwy; lecz nieprzyjacielski przeważał liczbą i wielkością. Nocą wielka siła wystąpiła, między Dunaiem i wsią Enzersdrof; opanowała to miasteczko; azatym z tyłu zagroziła środkowi naszego woyska stojącego pod Esling w przedniej straży. Azatym nasi podług danych rozkazow cofneli się do głównej linii pod zasłoną iazdy na równinie uszykowaney. Woysko nasze na 2 części podzielone, rozciągało się w sztykach z gór Stammersdorf przez Wagran, aż do Neusiedel. O południu nieprzyjaciel rozszerzył ogień od Wagran do Neusiedel, a ku wieczorowi usiłował szturmem przełamać nasz środek pod Baumersdorf. Już był się przedarł przez drugą linią, lecz z klęską odparty został na dolinę i za rzekę Rusbach, Neusiedel, Baumersdorf i Wagran ogniem płonąć zaczęły. Dwa

woyska noc całą pod bronią przepędziły. Uczyniono potrzebne rozporządzenia do ataku dnia następującego. Skrzydło prawe austr: miało uderzyć na skrzydło lewe fr: pod Aderklaa i Wagram: skrzydło lewe austr: miało postąpić z Neusiedel do Glinzensdorf: środek austr: miał całą masą uderzyć przez Rusbach, kiedyby skrzydło prawe do Aderklaa postąpiło i w linii zrównane mogło uderzyć na Raschdorf. AX. Jan odebrał rozkaz pospieszyć nagłym marszem z Prezburga przez Marchek na lewe skrzydło głównego woyska. W czasie, kiedy nieprzyjaciel na całej linii zatrudniony niemógłby myśleć o okrążeniu lewego skrzydła naszego, miał AX. stanąć w Siebenbrun i zupełnie to skrzydło ubezpieczyć. Dzień szarzący się odślonił woysko nieprzyjacielskie, o strzał działowy stojące. Liczniejsze było, aniżeli kiedy w starożytności widzieć można, było taką masę wiednym punkcie skupioną. Rachuią całą potęgę na 140 i 150 t. podług zapowiedzenia samego Napoleona i jego wodzów wynosiła 180 t. Ze strony austr: w dzień bitwy nie dochodziło 100 t. Kanonada straszliwa rozpoczęła się na całej linii i przeciągnęła się z niezrównaną tęgoscą aż do nocy.

Prawe skrzydło najświetniejsze korzyści odniosło; wzięło Aderklaa; wypędziło nieprzyjaciół z Sissebrun, Breitenlee i Hirszteten; iazda nieprzyjacielska na lewym skrzydle pierzchnęła: FM. Klenau dowodzący 6tym korpusem na miejscu chorego G. Hiller przedarł się na lewem skrzydle fr: do Aspern, Esling i Enzersdorf; opanował nasze okopy z wieczora opuszczone; zdobył 10 dział, i wziął kilka tysięcy jeńców. Pod Aderklaa wzięliśmy orla i 2 t. jeńców z wielu znamionami. Środek fr: pod Raschdorf, w którym sam był Napoleon z miejsca nieruszył: tu 60 t. żołnierza stało na wielo linii uszykowanych, posuwało się w bok na prawe skrzydło, aż te naresztę o południu z ogromną artyleryą i liczną iazdą wysunęło się daleko za koniec naszego lewego skrzydła. Oczekiwana armia AX. Jana z Marchek nieprzyszła; azatym łatwo nieprzyjaciół okrążył nasze lewe skrzydło i prędko ogniem krzyżowym zgłuszył nasze baterie. Koniec lewego skrzydła, na którym stał 4ty korpus, odparty został i nieprzyjaciół osadził wzgórk. Tym obrótem nasz środek nie tylko nie mógł na Raschdorf uderzyć, lecz zagrożony z boku i z tyłu musiał ustępować traktem na Brinn, ponieważ nieprzyjaciół już zajmował gościniec Wolkersdorf: to więc było powodem do generalnego odwrotu. Nastąpił on w najlepszym porządku, przy ciągłym ogniu, w dzień, prawem skrzydłem na Stammersdorf a lewem na Genzersdorf. Noc zakończyła walkę. W bitwie straciliśmy 9 dział, w ustępie żadney, owszem zdobytych 10 wprowadziliśmy. Po południu AX. Jan przyszedł do Siebenbrun, kiedy już los bitwy był rozstrzygnięty; azatym nazad musiał cofnąć się za Marchek.

Armia ustępowała aż do dnia 9 gościńcem Pragskim aż do Gantersdorf. Straż tylna codzień staczać musiała krwawe boje, w czasie których Holabrun i Korneuburg spłonęły. Armia zawsze gotowa była wspierać arriergardę. Tymczasem jedna kolumna fr: obróciła się na

Laa i Znaym, a druga pod Erdberg przeszła przez Tayę. Armia pospieszyła z obroną miasta Znaym, ważnego w komunikacjach punktu; azatym przyszło do rozprawy z wielu oddziałami nieprzyjacielskimi, które z Laa i Stockerau postępowały: woyska nasze mężstwem i sztuką dopięły celu. Dnia 11, kiedy oba woyska, przed zachodem słońca, do krwawego boju zawzięły się, przyszło wzajemnie do negocjacji o zawieszenie broni, które dla obu woysk nader było potrzebne, po 8 dniowych trudach. Azatym d. 12 nastąpiło zawieszenie broni na miesiąc z wypowiedzeniem uprzednim 14 dniami. Armia austr: rozłożyła się w Morawii na granicach Czeskich dla wypocznienia po tylu pracach z takim wytrwaniem i mężstwem dokonanych.

Cesarz austriacki zbliżając się do negocjacji o pokoy w Szenbrun zagaionej, opuściwszy Budę przyjechał do Komorny. AX. Karol ma główną kwaterę w Czechach w Budweys — Na mocy reżymu Sasi, do armii włoskiej wcieleni osadzili miasto Prezbürg: ich dywizya składa się z regimentów dragonów, X. Jana i X. Klemensa, z huzarów, z grenadierów leybgwardyi i z wielu regimentów połowych: całe woysko rozłożone jest w koszarach, gmachach publicznych i u obywatelów. Vice-król włoski d. 14 do Prezburga zjechał i stanął w pałacu Prymasowskim. GD. Regnier, szef sztabu Guilleminot, GA. Sorbier i Fontanelli, GL. Zeschwie GL. Polenz, GGMM. Zeschau, Feilitzsch, Gutschmidt i Staintl, składają sztab generalny.

WIEDEN d. 25 lipca Podług rapportu austriackiego zdawałoby się iż Cesarscy wygrali, i że długo jeszcze po bitwach d. 5 i 6 wojna przedłużyć się mogła; lecz proszone zawieszenie broni, wydanie tylu fortec i stanowisk warownych, opuszczenie Tyrolu i Saxonii, pokazuje kto zwycięzca. Podobne doniesienia w Inspruck i Bregenz drukują kommisarze austr dla omanienia nieszczęśliwych tyrolczyków. „D. 6 AX. Karol, głoszą oni, cofnął się w najlepszym porządku bez żadney straty w artyleryi. D. 7 zaczęła się na nowo bitwa, trwała dzień 8 i na koniec d. 9 skrzydło lewe francuskie zupełnie porażone było; straciło ono artyleryą i bagaże. D. 10 Napoleon przedsięwziął przejść na prawy brzeg Dunaju. D. 11 cała armia fr: za nim na tę stronę przeszła. Francuzi niezmiernie wiele stracili. Od d. 2 do 12 sprowadzili oni rannych do Wiednia 60 t. Mianują 31 wodzów fr, którzy są zabici rani lub uwięzieni. Armia fr: ustępując za Dunaj wytrzymywać musiała straszny ogień artyleryi austr. Trwoga panująca w obozie fr: przewyższa wszelką moc opisaną. AX. Karol wezwał w Austrii, Styryi, Karyntyi i Czechach pospolite ruszenie do przecięcia ustępu nieprzyjaciółom a przynajmniej do zatrudnienia odwrotu „na podziękowanie Panu zastępów za to świetne zwycięstwo miano w Inspruck spiewać Te Deum laudamus.

Tyrolczykowie, takiemi ludzemi wiadomościami, usiłowali niedawno dobyć twierdzy Kufsztejn, różnym od używanego sposobem. Niemając ciężkiej artyleryi przekupili niejakiego Kegel ażeby własny swój dom zapalił, myśleli że pożar powszechny zmusi załogę do złożenia bro-

ni; lecz Bawarczykowie zgaśli szerzący się ogień i miasta niepoddali. Domów 18 spłonęło tego razu. Później Tyrolcy trafili raz drugi zapalić miasto i wtenczas 8 domów w perzynę poszło, nim żołnierz potrafił ogień ugasić. Trzeciokroć użyli rokoszanie siarki i saletry do zapalenia mostu na rzece In, lecz Bawarczykowie postrzegłszy buchający ogień rzucili się w płomienie i prędko stłumili pożar. Takich to nieprzyjaciół używa szkodków do prowadzenia wojny!—Graf Reisach z Lindau wydał odezwę do rokoszanów wzywając ich do poddania się na mocy naygruntowniejszych przyczyn, które jasno przełożył—G. Beaumont ruszył z Auszpurga przeciwko Tyrolowi; zgromadziło się w tej stronie 20 t. wojska na poskromienie rokoszu. G. Deroi z Szaldzburga ma wkroczyć z równie potężną siłą. Mar. Lefevre X. Gdański ma obić naywyższe dowództwo. Dotąd opóźniamy wyprawę do Tyrolu dając czas upamiętania się mieszkańcom. Dobry Król Maxymilian niechciał niższczyć poddanych zaślepionych.

Xże Brunświcki Oels przechodząc przez Lipsk kazał sobie dać 20 t. talarów, 50 koni 400 wozów: krótko bawiąc wziął 15 t. talarów i do swego dziedzictwa pociągnął; żołnierze popełnili wiele zbytków. Między Brunświckiem i Ohof miał rozprawę z G. Reibel, w której stracił 14 officerów. Liczy on do 2 t. ludzi: zamyśla iak mówią ciągnąć na brzegi morza północnego i łączyć się z anglikami. Tymczasem G. Gratien z hollendrami, Westfalczykowie, a nawet G. Ewald z duńczykami gotują się otoczyć tę kupę zebraną na zniszczenie niewinnych obywateli—Oyciec zabitego w Stralzundzie Szilla jest w służbie austr: był w korpusie AX. Ferdynanda, i działał przeciwko polakom w stronie Częstochowy.

Imperator Napoleon nałożył na kraie orężem zajęte 200 millionów franków kontrybucyi wojenney. Wiedeń z niższą Austrią ma zapłacić 50 millionów, iedną część papierami, drugą gotowizną lub asygnacyami za granicą wypłacić się mającemi, 3cią towarami przez Imperatora wybranemi, 4ta przyymie się już za wypłaconą przez dostarczone wojsku rek wizycy od d. 7. Dnia 22 stolica przymuszona pożyczką złożyła 2 mill: i one na rachunek zaliczyła. Austria wyższa ma zapłacić 38 millionów, Saltzburg 11 mill. Deputowani z Tryestu, gdzie przed wojną włości i francuzi tyle obelg i zniewagi doznawali, od 6 tygodni tu bawią, mając prosić o zmniejszenie nałożoney kontrybucyi, lecz dotąd niemogli otrzymać audyencyi—Biega odgłos że w tych dniach niemylnie pokoy będzie podpisany; i że Cesarz oprócz innych krajów odstępuje Szląska.

AMSZTERDAM d. 1 sierpnia. Wielka wyprawa angielska pokazała się d. 25 na brzegach hollenderskich: natychmiast telegrafy grać zaczęły roznosząc tę wiadomość po wszystkich miastach. Flotta angielska stanęła między wyspami Walheren, Beveland, Szuven, i Tolen departament Zelandyi składającemi; niektóre okręty krążą przy uściu rzek Mozy i Escau. G. Monnet dowodzący na wyspie Walheren, gdzie jest miasto Flessynga, uczynił potrzebne

przygotowania do obrony. Tymczasem anglicy na wielu miejscach wylądowali. Gwardye z Amszterdamu i Hagi na obronę ruszone. Wszędzie trwoga i zamieszanie panują. Załogi z Harlem, Utrecht, Leyden oboz Overveon spieszą nagłym marszem z ratunkiem zagrożonym brzegom. Tak odkryty jest cel tajemney wyprawy. Chcą podobno anglicy zniszczyć flotę w Flessyndze stojącą, która przed kilku miesiącami 18 okrętów liniowych liczyła. Mówią iż oni opanowali to miasto z portem; lecz o-bok dodają że francuzi uprowadzili flotę na rzekę Escaut do Antwerpii. Głoszą także iż anglikow jest zamiarem zniszczyć Antwerpię, Werfity, na których budują się okręty, popalić, i port sam zarzucić. Do tego przedsięwzięcia muszą mieć nowo wynalezione race, sztuczne ognie bruloty; których doświadczyli w Basqves przeciwko flocie francuskiej. Inna eskadra francuska schroniła się pod wsią Krui-ningen na wyspie Beveland. Anglicy pokazali się na lądzie pod Briel, w Helwetsluys i prawie na wszystkich wyspach Zelandyi. G. Monnet broniący nayważniejszego stanowiska nie ma nad 2500 francuzów i hollendrow. Powszeczhne jest mniemanie że Brytania W. chce zbурzyć wszystkie arsenały i całą marynarkę francuską w tej stronie. Wtym odmęcie niemożna dostateczney powziąć wiadomości o wszystkich czynnościach. Głoszą że Flessynga od morza zbombardowana poddać się musiała przez kapitulację: z drugiej strony są wiadomości, że naiazd odeprzeć miała.

Kiedy tak przez nieprzyjaciół zagrożona jest hollandya, gorszącego kroku dopuścili się burzliwi ludzie w Rotterdamie; odbili oni dobrowolnie zaciągające się sieroty po szpitalach wychodowane, kiedy ta młodzież szła do Utrechtu. W terazniejszych okolicznościach żaden kraj bez wojska byż niemożę; czyż więc hollendrzy chcą ażeby obce wojsko gościło w kraju, albo ażeby konskrypcya była wprowadzona. Niema krzywdy kiedy te sieroty bez oyców i matki słuchają głosu, który ich wzywa; one zastępują miejsce tych, którzy w innych krajach z łona kochaney familii, od warstatu i roli isć muszą do obozów.

R Z Y M d. 20 lipca. Biskup państwa papieckiego wezwał wszystkich plebanów do posłuszeństwa nowemu rządowi. Przełożył że władza naywyższa nad ludem pochodzi od Boga, że zatym nienależy do poddanych rozbiierać, kto ma prawo rządzenia. Zachęcał ażeby lud oświecali wrażając uczucia spokojności i przywiązania do nowego Pana—Rozruchy, które były się okazały, uspokojone zostały zaprowadzeniem do więzienia zboyców. Ieden ze zbirow, którzy dawniej policją w Rzymie utrzymywali, ukradł był naczynia poświęcone z kościoła; przekonany o zbrodnię roztrzelany został. Ta sprawiedliwość nieskączenie podobala się ludowi.

Anglicy nieprzestali krążyć przed Neapolem. Nieprzedsiebiorą żadney wyprawy odtąd iak doświadczyli klęski pod Scilla. Dziwić się trzeba nad srogością, z iaką prowadzą wojnę bez zamiaru i celu. Nim wysadzili 3 t. żołnierza wyrzucili na brzegi srogich śiepaczów z

Palermo uzbroionych złotem i pułkami. Ci barbarzyńcy niewzdrygneli się na wstępie zamordować 50 bezbronnych małych dzieci, których w zapaloną wieś w płomienie wrzucili. Kiedy błagano officerów angielskich o litość, odpowiedzieli, że trzeba dać opiekę ludowi, który za nas bił się. Na szczęście gwardyacy i legionisanci narodowi niezmordowaną pracą wytepić trafili tych zatwardziałych ludzi wyzwanych z ostatniej czucia litosci. Miał zatym Admirał Stuart dowodzący wyprawą powody oświadczyć się na pozor przeciwko takiemu okrucieństwu i podobnym bezprawiom. Joachim Napoleon Król neapolitański rozgniewany tym postępkami, zakazał ażeby żaden Anglik na ląd nie był wpuszczony, chociażby, tytułem negocyacji o pokoy, przychodził—Rząd neapolitański daie wsparcie i opatrzenie tym, którzy prześladowani z wysp Jschia i Procidana ląd uciekli—Mówią iż na morzu adryatyckim silna iest eskadra angielska—Flotta ang. przed stolicą krążąca strzela na rybakow, którzy pożywienia na brzegach szukają.

WARSZAWA d. 14 sierpnia. X. Józef Poniatowski ze 20 t. woyska polskiego ma główną kwaterę w Krakowie. G. Różnicki wyzwał na pojedynkę Generała austr. Mondet za złamanie kapitulacji Krakowa, lecz ten wodz z wiadomych sobie pobudek na plac nie wyszedł. Głosiły austriackie pisma że na mocy rozeymu d. 22 w obozie pod Znaim podpisanego woyska nasze opuścić a cesarscy zająć miały stolicę Krakow, lecz wypłynęły już 4 tygodnie rozeymu, a skutek zapowiedzi w tej stronie nienastąpił, owszem rząd nowo zaprowadzony czynnie zajmuie się zebraniem uzbroionych i uformowaniem zupełnem nowych pułkow.

Xże naczelny dowodzca woysk polskich i gallicyysko francuzkich zelecił rozkazem dziennym ażeby domy pocztowe nie były w żadnym względzie przez woyskowych zajmowane; ażeby nikt nieważył się zabierać koni pocztowych; ażeby każdy przejeżdżający płacił gotowemi pieniędzmi podług ceny ustanowionej. Kuryerowie mogą płacić biletami drukowanemi pieczęcią sztabu oznaczonemi, które później wykupione będą. Xże Józef uczynił to rozrządzenie dla wygodzenia publiczności i właścicielom poczty, która iest nayważniejszym przedmiotem w rządym kraiu.

Rząd krakowski zabronił używać znakow i munduru woyskowego nie będącym w służbie. Officerowie byłego woyska pol: iezeli niezużyli ieszcze starych mundurów ich znakow, mogą teraz go dodzierać, lecz niegodzi się im sprawować nowe mundury pułkow dawno już zgasłych. Każdy może iechać pocztą, lecz płacić obowiązany. Nikt stoiek ani podwod brać niemoże, kto tylko nie iest do tego upoważniony od Szefów sztabu i Główno komendujących korpusami lub twerdzami: pierwsze są dla komunikacyi dowodzców, drugie dla przewiezienia woyskowych rannych. Nikt bez marszruty niemoże domagać się żywności i furazju. Komendanci placow mają mieć pilną opiekę nad ludem ażeby te przepisy wykonane były: odpowiedzą osobą własną iezeliby kto bez należytego upoważnienia wziął z której wsi lub

miasteczka kresę podwodę lub żywność. Dopuszczający się gwałtu, mają bydz imani i przed sąd woyskowy oddani. Niedopuszczę, wyraził na końcu G. Hebdowski, ażeby popełniano na rachunek woyska podobne bezprawia; roztrzelaniem powściągnę tych, którzy splamią honor i sławę, na iaką woysko polskie cnotami woieniemi, krwią, i życiem sobie zasłużyło.

Krakowianie, za pierwszym weyściem woyska naszego, okazali swoje uczucia, w oświeceniu miasta przez trzy nocy przedłużonem, w napisach i wyobrażeniach allegorycznych, w okrzykach i oświadczeniach, potym rzeczewiste swej cnoty dali dowody w przyięciu woyska, w dostarczeniu wołow, iarzyny i wina; i w opatrzaniu rannych; nieprzestali ieszcze na tym; zaprzyśiągłszy uroczystym obrzędem na wierność Napoleonowi złożyli znaczne ofiary dla woyska, i codzień ich liczba powiększa się; każda gazeta poświęca kartę na ogłoszenie imion i darow uczynionych.

Monitor westfalski i inne publiczne nadreńskie pisma wyrażają, że Napoleon listem swoim oświadczył X. Poniatowskiemu wielkie ukontentowanie z mężstwa polskiego; że nadał temu Xciu nieogranieczoną moc i władzę co do administracyi cywilney w obu Gallicyach. Woysko polskie ma bydz uzupełnione aż do zastąpienia nowym zaciągiem regimentow za granicą będących. Daley donosi też gazeta o pomnożeniu woysk polskich do znaczney liczby, o wymianie ieńców z austriakami. Monitor paryzki donosi że Imperator wyrokiem d. 18 lipca w Szenbrun podpisanym mianował Kazinowskiego komendanta ligionu nadwiślańskiego officerem legii honorowej: tymże wyrokiem przeznaczył 22 znakow legionu honorowego dla rozdania między zasłużonych z 3ch regimentow nadwiślańskich, które pod Sarragossą i Belchite popisały się. Korpus polakow pod Generałem i Senatorem Valence będący, do korpusu M. Victor X. Belluno należący, był pochwalony z mężstwa i szykowności, mianowicie iazda, która pod górą Sierra Morena rozproszyła kupy rokoszanow. Pułkownik Zawadzki pułku 7 w Departamencie plockim uzbroionego przez publiczne pismo doniosł obywatelom tego departamentu że iego iazda mężnie walczyła, i chlubne waleczności swojej zyskała świadectwo. Azatym przy uwielbieniu gorliwości obywatelskiej winszował sobie że iest na czele tak mężnego ludu—

Podług listu z Plombieres Imperatorowa francuzka tam do wod ziechała. Tamże iest Pułkownikowa Krasieńska: zapraszana zawsze iest do stołu Imperatorowej; z nią na szpacyery iezdzi i od 11stej do późna razem bawi się. Małżonek iey Krasieński, półkownik gwardyi polskiej u Napoleona, spodziewa się bydz na dzień 15 sierpnia w Paryżu, iezeli Imperator na rocznicę urodzin swoich w tym czasie powrócić zechce. W bitwach ostatnich nad Dunaiem zламаł ułanow austr, wziął w niewolę X. Aversperg i 2 działa zdobył; sam pięć razy był w suknie strzelony, w czapkę 2 razy ciężty, w twarz dostał kontuzyi. Kozietulski, Lubieński i 3 innych officerow letko ranieni? Mogielnicki z Gallicyi poległ—Rezydent francuzki Serra miał donieść Napoleonowi o przychylności iaką widział w Warszawie,